

Hodnocení žáků

Školní hodnocení - definice

- Všechny hodnotící procesy a jejich projevy, které bezprostředně ovlivňují školní výuku nebo o ní vypovídají (J. Slavík; 1999; s. 23-24)
 - Proces stálého poznávání a posuzování žáka, jeho vědomostní úrovně, pracovní a učební činnosti, jeho výsledků (J. Velikanič; 1973; s. 156-157)
 - Zaujímání a vyjadřování kladného nebo záporného stanoviska k různým činnostem a výkonům žáků při vyučování, které může mít v praxi nejrůznější formy: od souhlasného nebo nesouhlasného pokyvnutí hlavou, přísného pohledu, tónu hlasu, kladné či negativní poznámky, zájmu o osobnost žáka, pochvala či napomenutí, odměny či trest až po známku, případně podrobnější analýzu výkonu včetně závěrečného hodnotícího soudu (J. Skalková; 1971; s. 95)
-
-

Typy hodnocení

- Hodnocení sociálně normované – porovnávají výkony hodnoceného žáka s výkony ostatních členů skupiny
 - Normativní hodnocení - jedná se o hodnocení výkonu jednoho žáka ve vztahu k výkonům ostatních žáků.
 - Hodnocení normované – výkony žáka porovnávají s jeho předcházejícími výkony
 - Formativní hodnocení – založeno na poskytování zpětné vazby – podání informací o tom, co se podařilo, na co je třeba se zaměřit v budoucnu a jak konkrétně je třeba postupovat. Odhalování nedostatků, chyb a obtíží žáku v určité problematice – na jejich základě může dojít ke zlepšení výkonů žáků.
 - Průběžné hodnocení – jedná se o dílčí zhodnocení úrovně prospěchu žáka, které učitel získal v průběhu delšího časového období
 - Finální hodnocení – stanovuje úroveň dosažených znalostí v určitém časovém okamžiku
 - Závěrečné hodnocení – jedná se o konečné zhodnocení stupně prospěchu žáka, které bylo provedeno pouze na konci vyučování předmětu nebo uceleného pracovního programu
-
-

Typy hodnocení

- Kriteriální hodnocení – jedná se o hodnocení jednotlivých výkonů, odpovídajících tomu, zda byl konkrétní popis výkonu (kritérium) splněn - Např. Testy ve sportu
 - Diagnostické hodnocení – zaměřuje se na odhalení učebních potíží a problémů žáků
 - Neformální hodnocení – hodnocení založené na pozorování výkonů, které žáci provádějí jako součást běžných činností ve třídě
 - Formální hodnocení – následuje po předchozím upozornění žáků, že bude prováděno. Žák tak má možnost učivo si zopakovat a na hodnocení se připravit
 - Vnitřní hodnocení – hodnocení prováděné učiteli, kteří ve třídě běžně vyučují
 - Vnější hodnocení – hodnotí osoby mimo školu
-
-

Funkce školního hodnocení

- *Motivační funkce hodnocení* – být úspěšný, pochválený, splnit očekávání, vyhnout se nepříjemnostem... (nejfrekventovanější a nejvyužívanější)
 - *Regulativní funkce hodnocení* – regulace spěje ke zdokonalování výkonů žáka (směřování žáka během výkonu)
 - *Výchovná funkce hodnocení* – snaha o odpovědnost, vytrvalost, svědomitost žáků
-
-

Funkce školního hodnocení

- *Prognostická funkce hodnocení* – zjištění studijní perspektivy žáků (dopomáhající při rozhodování o volbě dalšího stupně školy)
 - *Diferenciační funkce hodnocení* – rozčleňování žáku do určitých výkonnostních skupin
 - *Informativní funkce hodnocení* – učitel zjišťuje pomocí zpětné vazby informovanost žáka v dané problematice
 - *Významné pro rodiče* – informace o úspěchu dítěte
-
-

Fáze hodnocení žáků

- **Učitel:** zadání úlohy žákovi → průběžná analýza žákova výkonu (učitelovy reakce na žákův výkon) → rychlé zpětné promítnutí žákova výkonu → závěrečná analýza výkonu → rozhodnutí → vynesení hodnotícího posudku o výkonu
 - **Žák:** pochopení úlohy, přijetí úlohy → expozice výkonu → ukončení výkonu → žákovo očekávání → přijetí či nepřijetí posudku → sebehodnocení žáka → důsledky v chování a jednání žáka a dopady na jeho další učení
-
-

Formy hodnocení

- Jednoduché mimoverbální hodnocení: Usměv učitele, přikývnutí, zavrtění hlavou, zamračení se, pohlazení, podání ruky, poklepaní na rameno...
 - Jednoduchá verbální hodnocení: jednoduchá slovní zhodnocení – ano, ne, dobře, špatně, chyba; kratší slovní vyjádření – dnes jsi mě potěšil, zase jsi mě zklamal...
 - Označování žáků podle výkonnosti či chování: posazení si zlobivějšího žáka blíže k učiteli, tabule cti ve škole, jméno a foto na nástěnce ve třídě...
-
-

Formy hodnocení

- Oceňování výkonů - výstavky prací žáků, pověření vedení týmu při řešení problému,
 - Kvantitativní hodnocení - vyjádření známky podle klasifikační stupnice, známka se zdůvodněním, výpočet chyb či dobře splněných úkolů, vyjádření počtem bodu či procenty
 - Písemná a grafická vyjádření - charakteristika žáků, diagramy, posuzovací škály
 - Slovní hodnocení - slovní obsahová analýza výkonu
-
-

Zásady při hodnocení

- Převaha pozitivního hodnocení – ne však úplné vyloučení hodnocení negativního
 - Učitel i žák by měli pracovat s chybou, která je součástí učícího procesu
 - Učitel by nikdy neměl zesměšňovat nekvalitní projev či výkon žáka
 - Učitelovo hodnocení obsahuje vždy prvky subjektivity. Je třeba aby tento subjektivní přístup žáky nepoškozoval
-
-

Zásady při hodnocení

- Učitel by měl být při hodnocení vyrovnaný, programově se vyhýbat či oslabovat některé osobnostní kvality, které by mohly být překážkou v kvalitním a účinném hodnocení
 - Je vhodné zapojovat do hodnocení též žáky – vytvořit prostor pro zveřejnění jejich hodnotících soudů
 - Každé hodnocení musí být tak intenzivní a především informativní, aby je žák přijal jako poučení pro hodnocení sebe sama
-
-

Děkuji za pozornost!

Zdroj: Hodnocení žáků, Zdeněk Kolář, Renata
Šikulová

<http://www.youtube.com/watch?v=DDGIRhPNjwU>
<http://www.youtube.com/watch?v=ITaQGPE2vMQ>
<http://www.youtube.com/watch?v=DMGdIJ6dtF8>

